

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування

Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Кафедра журналістики та українознавства

06-10-65М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання практичних завдань та самостійної роботи з
навчальної дисципліни «**Історія зарубіжної літератури**»
спеціальності «Журналістика» для здобувачів вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною
програмою «Журналістика» спеціальності 061 «Журналістика»
денної та заочної форми навчання

Рекомендовано радою з
якості ННІЕМ
Протокол № 2
Від 19.10.2021 року

Рівне – 2021

Методичні вказівки до виконання практичних завдань та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Історія зарубіжної літератури» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Журналістика» спеціальності 061 «Журналістика» денної та заочної форми навчання [Електронне видання] / Шийка С. В. – Рівне : НУВГП, 2021. – 30 с.

Укладач: Шийка С. В., кандидат філологічних наук, доцент кафедри журналістики та українознавства.

Відповідальний за випуск: Малевич Л. Д., кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри журналістики та українознавства.

Керівник групи забезпечення спеціальності 061 Журналістика

Супрун В. М.

© Шийка С. В., 2021
© НУВГП, 2021

ЗМІСТ

I. Вступ	4
II. Теми практичних занять	6
Тема 1. Антична література як феномен світової культури	7
Тема 2. Давньогрецька лірика, трагедія, комедія, проза	8
Тема 3. Характерні особливості давньоримської літератури .	9
Тема 4. Література доби Середньовіччя	10
Тема 5-6. Література доби Відродження в Італії, Франції та Німеччині	12
Тема 7. Література епохи Відродження. Англія, Іспанія	14
Тема 8. Література XVII ст. Класицизм – стиль епохи абсолютизму	15
Тема 9-10. Література XVIII ст. Особливості просвітницької літератури. Сентименталізм та пре романтизм	17
Тема 11. Романтизм у Німеччині й Франції	18
Тема 12. Романтична література Великобританії та США	19
Тема 13. Реалізм у світовій літературі. Реалізм у Франції першої половини XIX ст.	21
Тема 14. Реалізм в англійській літературі XIX століття	22
Тема 15-16. Особливості розвитку літератури кінця XIX - початку XX століття	23
Тема 17. Міфотворчість у літературі XX ст. Література США першої половини XX ст.	24
Тема 18. Сучасна зарубіжна література (кінець XX - початок XXI ст.)	25
III. Рекомендована література	27

I. Вступ

Навчальна дисципліна «Історія зарубіжної літератури» - загальнокультурний чинник формування свідомості працівників засобів масової інформації. Літературний процес перебуває у постійному русі та трансформації під впливом глобалізації, міжкультурних контактів, міжмистецької взаємодії. Сучасний журналіст повинен знати та орієнтуватися в тому, що відбувається у світовому письменстві, формувати свій естетичний смак, бути здатним висловити свою фахову позицію щодо найсучасніших літературних подій і явищ, адже тенденції в літературному процесі своєрідно виявляються в журналістиці.

Навчальна дисципліна «Історія зарубіжної літератури» є обов'язковим міждисциплінарним компонентом освітньо-професійної програми «Журналістика» підготовки бакалаврів за спеціальністю 061 «Журналістика». Курс передбачає вивчення основних етапів і художніх явищ зарубіжної літератури в діахронічному і синхронічному аспектах.

Метою вивчення дисципліни є забезпечення фахової підготовки студентів із курсу «Історія зарубіжної літератури», зокрема, опанування теоретико-методологічних основ зарубіжної літератури, ознайомлення з динамікою літературного процесу в історичному розвитку, його літературними течіями, тенденціями, визначальними постатями і ключовими творами.

Основні завдання курсу:

- засвоїти основні літературознавчі системні знання про літературний процес;
- сформувати здатність системного аналізу загальних закономірностей і релевантних тенденцій розвитку світової літератури;
- сформувати навички ціннісного сприйняття і критичного мислення літературного фактажу, з урахуванням історичного контексту, національних особливостей і сучасної перспективи;
- охарактеризувати творчий шлях ключових постатей зарубіжної літератури;
- давати журналіський коментар щодо засвоєного історико-літературного матеріалу;

- проаналізувати визначальні зарубіжні літературні твори різних епох.

Методичні вказівки містять повний перелік тем і питань із курсу, які має опрацювати студент, списки рекомендованої літератури та інформаційних ресурсів. Плани практичних занять згруповано за змістовими модулями і темами. До плану кожного практичного заняття додано запитання для актуалізації теоретичного матеріалу, практичні завдання, індивідуальні проблемні завдання. Наведено також перелік тем для написання рефератів та наукових досліджень.

II. Теми практичних занять

Загальна кількість годин – 210. Лекції – 38.

Практичні заняття – 36. Самостійна робота – 136.

№ з/п	Назви тем практичних занять	Кількість годин
1.	Антична література як феномен світової культури	2
2.	Давньогрецька лірика, трагедія, комедія, проза	2
3.	Характерні особливості давньоримської літератури	2
4.	Література доби Середньовіччя	2
5-6	Література доби Відродження в Італії, Франції та Німеччині	4
7.	Література епохи Відродження. Англія, Іспанія	2
8.	Література XVII ст. Класицизм – стиль епохи абсолютизму	2
9-10.	Література XVIII ст. Особливості просвітницької літератури. Сентименталізм та преромантизм	4
11.	Романтизм у Німеччині й Франції	2
12.	Романтична література Великобританії та США	2
13.	Реалізм у світовій літературі. Реалізм у Франції першої половини XIX ст.	2
14.	Реалізм в англійській літературі XIX століття	2
15-16.	Особливості розвитку літератури кінця XIX - початку XX століття	4
17.	Міфотворчість у літературі XX ст. Література США першої половини XX ст.	2
18.	Сучасна зарубіжна література (кінець XX - початок XXI ст.)	2
	Разом	36

Змістовий модуль 1. Антична література

Тема 1. Антична література як феномен світової культури

План

1. Предмет, мета і завдання курсу «Історія зарубіжної літератури».
2. Особливості античної літератури.
3. Грецька міфологія. Міфотворчість.
4. Давньогрецька література. Давньогрецький епос. Гомер.
6. Художні особливості “Іліади” та “Одіссеї”.

Запитання і завдання для актуалізації теоретичного матеріалу

1. Що є предметом навчальної дисципліни «Історія зарубіжної літератури»? Окресліть мету і завдання курсу.
2. Назвіть хронологічні межі античної цивілізації. Схарактеризуйте основні періоди давньогрецької літератури.
3. Розкрийте характерні риси античної літератури.
4. Схарактеризуйте культурне спрямування грецької міфології.
5. Дайте характеристику давньогрецького епосу.
6. У чому суть «гомерівського питання» у сучасному літературознавстві?
7. Назвіть художні особливості “Іліади” та “Одіссеї” та схарактеризуйте їх?

Практичне завдання

1. Проаналізуйте уривок з поеми “Іліада” “Щит Ахілла” (пісня 18, вірші 478-617) та доведіть, що поема Гомера – “енциклопедія життя Еллади”.

2. Віднайдіть у тексті “Одіссеї” (уривок “Одіссеї у кіклопа Поліфема”: пісня 9, вірші 181-566) рядки, де описано втілення ідеї засудження хаосу і свавілля; оспівування людського розуму і винахідливості. Схарактеризуйте їх.

Теми рефератів та наукових досліджень

1. Естетична неповторність античної міфології.
2. Антична література – еталон прекрасного.
3. Структура давньогрецької міфології.
4. Наукові школи вивчення міфології.
5. Художні особливості епосів Гомера та Гесіода.
6. «Гомерівське питання» у сучасному літературознавстві.

Тема 2. Давньогрецька лірика, трагедія, комедія, проза

План

1. Особливості давньогрецької лірики.
2. Джерела давньогрецької трагедії.
3. Походження і характерні ознаки давньої комедії.
4. Давньогрецька проза.

Запитання і завдання для актуалізації теоретичного матеріалу

1. Назвіть основні етапи розвитку давньогрецької лірики, схарактеризуйте їх.
2. Вкажіть, коли і за яких обставин відбувся перехід від класичної лірики до драми? Назвіть основні причини такого переходу.
3. Розкрийте основні джерела виникнення давньогрецької трагедії. Яка структура давньогрецької трагедії?
4. Опишіть давньогрецький театр, його обладнання та будову, декорації, акторів, маски та ін.
5. Схарактеризуйте драму сатирів та давню античну комедію: джерела виникнення та структуру.

Практичне завдання

1. Знайдіть у тексті трагедії “Прометей прикутий” відомості про конкретні діяння Прометея як культурного героя, порівняйте їх з різними варіантами міфу про Прометея.

2. Знайдіть і зачитайте ключові фрагменти “Поетики” Арістотеля, де йдеться про античну трагедію.

Теми рефератів та наукових досліджень

1. Особливості класичної давньогрецької лірики (Алкей, Сапфо).

2. Еволюція давньогрецької трагедії.

3. Життєвий і творчий шлях Есхіла.

4. Софокл: ідейно-художні особливості трагедії «Цар Едіп».

5. Давня антична комедія: походження, структура.

Комедії Арістофана «Мир», «Вершники».

Тема 3. Характерні особливості давньоримської літератури

План

1. Періодизація римської літератури.

2. Особливості римської міфології.

3. Римська поезія «Золотого віку».

4. Жанр трагедії в римській літературі.

Запитання і завдання для актуалізації теоретичного матеріалу

1. Назвіть характерні риси римської літератури.

2. Проаналізуйте творчість митців «золотого віку» римської літератури.

3. Назвіть і схарактеризуйте основні етапи розвитку римської літератури.

4. У чому полягає відмінність між давньогрецькою та римською літературами?

5. Чи можна всіх письменників античної доби вважати класиками світової літератури?

6. Наведіть приклади популярності поезій Горация в Україні.

Практичне завдання

1. Порівняйте вірші Горация – Пушкіна – Рильського (мотив “...звів я пам’ятник свій...”), знайдіть і зачитайте текстові збіги в них.

Теми рефератів та наукових досліджень

1. Періодизація давньоримської літератури.

2. Література часів принципату Августа.

3. Життєвий і творчий шлях Вергілія.

4. Епічна поема «Енеїда».

5. Життєвий і творчий шлях Овідія.

Змістовий модуль 2. Література доби Середньовіччя та Відродження

Тема 4. Література доби Середньовіччя

План

1. Умови виникнення та особливості середньовічної літератури.

2. Література раннього Середньовіччя (церковна література й архаїчний епос).

3. Західноєвропейський героїчний епос (французький, іспанський, німецький).

4. Лицарська лірика і лицарський роман.

5. Міська література.

Запитання і завдання для актуалізації теоретичного матеріалу

1. Назвіть якими якостями у ставленні до людини відрізнялась ідеологія середньовічної церкви від культурної ідеології античності?

2. Які події, постаті та героїчні вчинки оспівуються у давньофранцузькому, давньоіспанському та давньонімецькому епосах Середньовіччя?

3. Схарактеризуйте основні тематично-жанрові особливості лицарської лірики (специфіку лицарської культури) в епоху Середньовіччя?

4. Розкрийте суть лицарських романів, які мотиви і сюжети були найпопулярнішими?

5. Назвіть оповідачів й улюблених персонажів міської літератури в добу Середньовіччя і чому?

Практичне завдання

1. Прочитайте уривок із французького героїчного епосу «Пісня про Роланда»:

По-молодецьки б'ється граф Роланд!

Піт облива його гаряче тіло,

А в голові важкий, пекучий біль:

Виски в нім трісли, ще коли сурмив.

Він рад би знати, чи надійде Карл;

Взяв Оліфанта й слабо-слабо грає.

І став володар, чує тихі звуки І каже:

«Горе нам, панове, горе!

Не стане нині в нас Роланда графа.

По грі цій бачу, що йому не жити.

Хто рад поспіти, хай же шпарко їде.

Заграйте в сурми, скільки їх знайдеться».

Гей, як заграють в сорок тисяч сурм,

Загнали гори і яри озвались.

Невірні вчули, закричали враз:

«О, горе нам! Це Карл іде на нас!»

Дайте відповідь на запитання:

1). Про який епізод у битві із маврами розповідається в уривку?

2). Яке ставлення до Роланда демонструє король Карл?

3). Як ставиться до Роланда автор твору?

2. Стисло переказуючи сюжет найпопулярнішої легенди Середньовіччя про Тристана та Ізольду, Лесі Українка у передмові до своєї поеми «Ізольда Білорука» зазначила: «Зміст його (переказу) – фатальне та нещасливе кохання Золотокосої. Се кохання постало з чарівного дання, любовного напою, випитого через помилку».

Ознайомтесь зі змістом цієї середньовічної легенди і дайте відповідь на запитання: – Чи справді, на вашу думку, кохання Тристана та Ізольди було і фатальним, і нещасливим, і гріховним?

Теми рефератів та наукових досліджень

1. Кельтський епос, його основні цикли.
2. Ісландська сага. «Старша Едда». Пісні про Хельги.
3. Західноєвропейський героїчний епос, його походження. Правда літописна і правда епосу.
4. Ідейно-художній зміст «Пісні про Нібелунгів».
5. Поетика й художня специфіка роману «Трістан та Ізольда».

Тема 5-6. Література доби Відродження в Італії, Франції та Німеччині

План

1. Відродження як культурно-мистецька епоха (кінець XIV–XVI ст.).
2. Доба Відродження в Італії.

3. Література французького Відродження.
4. Відродження у Німеччині і Нідерландах.

Запитання і завдання для актуалізації теоретичного матеріалу

1. Назвіть основні риси явища Відродження як єдиного культурного європейського руху?
2. Проаналізуйте зміни, які відбулися в епоху Відродження у ставленні суспільства до церкви і релігії, як це позначилося на літературному процесі?
3. Схарактеризуйте творчість і культурницьку діяльність Данте Аліг'єрі, розкрийте її значення для італійської національної мови і літератури?
4. Які гуманістичні принципи Відродження сформулював у своєму творі «Гаргантюа і Пантагрюель» Франсуа Рабле?
5. Поміркуйте, у чому полягає цінність і значення твору Еразма Роттердамського «Похвала Глупоті»?

Практичне завдання

1. Знайдіть і зачитайте уривок із твору Франсуа Рабле «Гаргантюа й Пантагрюель», у якому автор коментує державну політику свого героя Пантагрюеля.

Які поради пропонує автор керівникові держави, щоб здобути всенародну любов? Чи погоджуєтесь ви з такою думкою і чому?

2. Чи погоджуєтесь ви з думкою Еразма Роттердамського про те, що «щастя полягає здебільшого в тому, щоб миритися зі своєю долею і бути задоволеним своїм становищем». Відповідь обгрунтуйте.

Теми рефератів та наукових досліджень

1. Загальна характеристика доби Відродження в Італії.
2. Джованні Бокаччо та італійська новела доби Відродження.

3. Загальна характеристика доби Відродження в Німеччині.
4. Пародійний характер твору Е. Роттердамського «Похвала глупоті»
5. Загальна характеристика французького Відродження.
6. Історія створення поеми Данте «Божественна комедія», сутність назви та особливості композиції.

Тема 7. Література епохи Відродження. Англія, Іспанія

План

1. Література раннього Відродження в Англії: Чосер, Томас Мор.
2. Література зрілого і пізнього Відродження. Поезія, роман, драма.
3. Шекспір.
4. Характерні особливості італійського Відродження.
5. Література раннього Відродження в Італії.
6. Література зрілого і пізнього Відродження в Італії.
7. Сервантес.
8. Лопе де Вега.

Запитання і завдання для актуалізації теоретичного матеріалу

1. Розкрийте, у чому полягає жанрова і сюжетна специфіка іспанського шахрайського роману?
2. Опишіть творчий задум Мігеля Сервантеса, коли він розпочав роботу над романом про Дон Кіхота?
3. Розкажіть, у чому полягає філософський і символічний зміст образу Дон Кіхота із роману Сервантеса?
4. Схарактеризуйте, яким бачив ідеальне суспільство англійський гуманіст Томас Мор, автор книги «Утопія»?
5. У чому полягає світове значення творчої спадщини Вільяма Шекспіра?

Практичне завдання

1. Опишіть, як ставиться до життя Гамлет? Чому він не цінує його? Аргументуйте свої відповіді цитатами з тексту.
2. Розкрийте зміст одного із висловлювань Шекспіра:
«Щастя без домішок страждань не буває»
«Людина – господар своєї долі»
«Якби гостре слово залишало сліди, ми всі ходили б забрудненими».
3. Чому, на вашу думку, виникло «шекспірівське питання»? Відповідь обґрунтуйте.
4. Ознайомтеся із статтею журналіста журналу «Український тиждень» Леонідаса Донскіса «Шекспір як еталон сучасності» <https://tyzhden.ua/Columns/50/71136>. Чи погоджуєтесь ви з автором? Чому?
5. Підготуйте та напишіть статтю, обравши один із відомих крилатих висловів Шекспіра.

Теми рефератів та наукових досліджень

1. Філософські аспекти кохання, часу і вічності, смерті та безсмертя в сонетах Шекспіра.
2. Порівняння тем кохання у творчості Шекспіра та інших письменників.
3. Актуальність образу Гамлета у 21 столітті.
4. Дослідження шекспірівської комедійної творчості.
5. «Бути чи не бути?»
6. Шекспірівське питання.

Тема 8. Література XVII ст. Класицизм – стиль епохи абсолютизму

План

1. Особливості літературного процесу XVII століття.
2. Класицизм як провідний напрям літератури.
2. Іспанська література XVII століття.

3. Французька література доби класицизму.
4. Література Англії XVII століття.

Запитання і завдання для актуалізації теоретичного матеріалу

1. Схарактеризуйте художньо-естетичні риси класицизму?
2. Розкажіть як саме естетичні принципи класицизму втілювались у характерах героїв художніх творів?
3. Розкрийте у чому полягає філософський зміст найвідомішого твору іспанського драматурга «Життя – це сон»?
4. Опишіть, які класичні типи і характери, створені французьким драматургом Мольєром, стали символами певних моральних якостей людини?
5. У чому, на вашу думку, виявляється філософський зміст і біблійне наповнення творів Джона Мільтона «Втрачений рай» і «Повернений рай»?

Практичне завдання

1. Франсуа де Ларошфуко у книзі «Роздуми, або Моральні вислови і максими» пише, що *«лише прикрий збіг обставин відкриває нашу сутність тим, хто нас оточує, і, головне, нам самим»*.

Поміркуйте, про яку невідому навіть нам самим нашу сутність говорить автор? Чому, на вашу думку, цю сутність може відкрити лише «прикрий збіг обставин»?

Теми рефератів та наукових досліджень

1. Літературна боротьба XVII ст.
2. XVII ст. — "золотий вік" іспанської літератури.
3. Лопе де Вега — представник ренесансного реалізму. "Фуенте Овехуна", "Зірка Севільї", "Собака на сні".
4. Естетичні погляди Лопе де Веги.
5. Тірсо де Моліна "Дон Жуан".

Тема 9-10. Література XVIII ст. Особливості просвітницької літератури. Сентименталізм та преромантизм

ПЛАН

1. Характеристика суспільних настроїв і художньої літератури доби Просвітництва.
2. Просвітництво в літературі Англії XVIII століття.
3. Література французького Просвітництва XVIII століття.
4. Література епохи Просвітництва у Німеччині.
5. Італійська література XVIII століття.

Запитання і завдання для актуалізації теоретичного матеріалу

1. Розкажіть, у чому полягає специфіка мистецтва і літератури епохи Просвітництва? Яка їх відмінність від ренесансних естетичних переконань?
2. Розкрийте головну думку роману Даніеля Дефо «Робінзон Крузо»? У чому повчальність цього твору?
3. Вкажіть, які суспільні, політичні явища та людські моральні якості знайшли своє висвітлення в сатиричному романі Джонатана Свіфта «Мандрі Гуллівера»?
4. Які основні мотиви виділяють у поетичній творчості шотландця Роберта Бернса?
5. Схарактеризуйте суспільні й естетичні переконання, якими були наділені мали представники німецького літературно-політичного руху «Буря і натиск» (так звані «штюрмери»).

Практичне завдання

1. Діяч епохи Просвітництва Дені Дідро писав: *«Коли чоловіки зневажливо ставляться до жінки, це майже завжди показує, що вона перша забулась у своїх стосунках із ними»*. Чи погоджуєтесь ви з думкою про те, що причина зневажливого

ставлення до жінки з боку чоловіків переважно криється в ній самій? Відповідь обґрунтуйте.

Теми рефератів та наукових досліджень

1. Просвітницька концепція людини і образ Робінзона Крузо.
2. Тема праці в романі Д.Дефо «Робінзон Крузо».
3. Джонатан Свіфт. Життя і творчість.
4. Прийоми сатиричного зображення у романі Дж. Свіфта «Мандри Гуллівера».

Тема 11. Романтизм у Німеччині й Франції

План

1. Романтизм як одна із основних художніх систем літературного процесу XIX століття.
2. Німецький романтизм.
3. Французька романтична література XIX століття.

Запитання і завдання для актуалізації теоретичного матеріалу

1. Назвіть основні естетичні принципи романтизму?
2. Розкрийте специфіку й унікальність творчості німецьких романтиків, зокрема авторів гейдельберзького гуртка?
3. Розкажіть, яке значення для європейської літератури має творча спадщина Віктора Гюґо?
4. Схарактеризуйте найважливіші риси індивідуальної постаті французької письменниці Жорж Санд та її літературних героїнь?
5. Розкрийте своєрідність світогляду і ставлення до світу ліричного героя поезії Генріха Гейне?

Практичне завдання

1. Які почуття виникають у вас до крихітки Цахеса: ненависть, зневага, співчуття? Чи є трагічною ця постать? Відповідь обґрунтуйте.

2. Роман О. Дюма (батька) "Граф Монте-Крісто" – роман про помсту. Чому, на вашу думку, помста задоволення й щастя не приносить. Продемонструйте на прикладі головного героя.

3. Розкажіть, у чому полягає унікальність найвідоміших творів В. Гюго.

4. Схарактеризуйте новий тип жінки у романі «Консуело» Жорж Санд, який виявився у ставленні героїні до праці і шлюбу.

Теми рефератів та наукових досліджень

1. Творчість німецьких романтиків.
2. Роздуми про вічні цінності у творчості В. Гюго.
3. Творчість О. Дюма (батька) в контексті французької літератури.
4. Жорж Санд – письменниця феміністка.

Тема 12. Романтична література Великобританії та США

План

1. Своєрідність літератури англійського романтизму, етапи його розвитку.
2. Творчість англійських романтиків.
3. Особливості розвитку та характеристика американського романтизму

Запитання і завдання для актуалізації теоретичного матеріалу

1. Схарактеризуйте особливості англійського романтизму, зокрема, поетів так званої «озерної школи»?

2. Розкрийте значення для світової літератури має доробок англійського романтика Вальтера Скотта, у чому полягає новаторство письменника?

3. Що таке байронізм? Назвіть основні естетичні й світоглядні риси байронізму?

4. Розкрийте національні особливості американського романтизму.

5. Вкажіть хто і чому став улюбленим літературним героєм романів письменника Фенімора Купера?

Практичне завдання

1. Чи погоджуєтесь ви з думкою англійського поета-романтика Джоржа Гордона Байрона: «Той, хто не любить своєї країни, нічого любити не може». Відповідь обґрунтуйте.

2. Розкрийте головну ідею твору «Айвенго», опишіть сюжетні лінії роману.

3. Що вам відомо про романи, які входять до пенталогії про Шкіряну Панчоку Дж.Ф.Купера?

4. Схарактеризуйте головних персонажів Ф. Купера «Звіробій».

5. З'ясуйте, чому Байрон звернувся до української тематики і написав поему «Мазепа». Який основний сюжет, ідея та головні герої твору?

Теми рефератів та наукових досліджень

1. Етапи розвитку англійського романтизму.

2. Вальтер Скотт – засновник історичного роману.

3. Байрон – Прометей XIX століття.

4. Дж.Ф.Купер – майстер пригодницького роману.

Тема 13. Реалізм у світовій літературі. Реалізм у Франції першої половини ХІХст.

План

1. Реалізм як один із провідних напрямів у літературі ХІХ століття.
2. Реалізм у французькій літературі ХІХ століття.

Запитання і завдання для актуалізації теоретичного матеріалу

1. Назвіть основні світоглядні та естетичні вимоги реалізму?
2. Які морально-етичні проблеми стали головними у творчості Оноре де Бальзака?
3. Чому Гі де Мопассана вважають засновником психологічної новели? Як це виявилось у його творчості?
5. Чому, на вашу думку, Гюстав Флобер символічно ототожнював себе із головною героїнею власного роману «Пані Боварі»?

Практичне завдання

1. Розкрийте зміст новели «Маттео Фальконе» Проспера Меріме.
2. Чи підтримуєте ви вчинок героя (родинна трагедія, коли батько страчує за зраду десятилітнього сина)? Чи варте осуду його радикальне покарання хлопчика?

Теми рефератів та наукових досліджень

1. Оноре де Бальзак і Україна.
2. Гі де Мопассан – представник критичного реалізму.
3. Художні особливості творчості новеліста Гі де Мопассана.

4. «Пані Боварі» Г. Флобера - новий тип психологічного роману.

5. Трагізм зіткнення ілюзій героїні з реальністю в романі Г. Флобера «Пані Боварі».

6. Стендаль. «Червоне і чорне».

Тема 14. Реалізм в англійській літературі XIX століття

1. Реалізм в англійській літературі XIX ст.

2. Особливості розвитку літератури другої половини XIX – початку XX століття.

Запитання і завдання для актуалізації теоретичного матеріалу

1. У чому полягає суть англійського реалізму?

2. Чому, на вашу думку, роман Шарлотти Бронте «Джейн Ейр» став метафорою жіночої шляхетності й сили в світовій літературі? Відповідь обґрунтуйте.

Практичне завдання

1. Чому роман Шарлотти Бронте «Джейн Ейр» вважають автобіографічним. Відповідь обґрунтуйте.

2. Прочитайте твір Чарльза Діккенса «Пригоди Олівера Твіста» та схарактеризуйте час і суспільство, що зображені в ньому. Чому за жанром - це «роман-виховання»?

Теми рефератів та наукових досліджень

1. Шарлотта Бронте – одна з найвідоміших романісток Великобританії.

2. Тема дитинства у творах Чарльза Діккенса.

3. Автобіографічні мотиви романів Чарльза Діккенса.

4. Світогляд Флобера.

Змістовий модуль 3. Література XX ст.

Тема 15-16. Особливості розвитку літератури кінця XIX - початку XX століття

План

1. Історико-літературний процес кінця XIX – початку XX століття.
2. Поняття модернізму. Течії модернізму, їх характеристика.
3. Поняття авангардизму. Авангардистські течії у світовій літературі.

Запитання і завдання для актуалізації теоретичного матеріалу

1. Чому література на межі XIX-XX століть тісно пов'язана з усіма перипетіями свого часу?
2. Назвіть найхарактерніші чинники літературного розвитку в першій половині XX ст.
3. Схарактеризуйте модерністську літературу.
4. Розкажіть, які течії і напрями належать до авангардистських? Схарактеризуйте їх.

Практичне завдання

Прочитайте цитати із відомих творів. Яка із них Вам найбільше до вподоби? Чому? Опишіть епізод у якому є цей вислів (дайте відповідь письмово)

1. Будь собою, інші ролі зайняті (О.Уайльд)
2. Люди завжди руйнують те, що люблять найбільше (О.Уайльд)
3. Коли людина щаслива, вона добра. Але не всі добрі люди щасливі (О.Уайльд)
4. Можна й почекати, якщо є чого чекати (С. Бекет)

5. Дорога здається безкінечною, якщо йдеш нею один (С.Бекет)

Теми рефератів та наукових досліджень

1. Характеристика літературного процесу кінця XIX - початку XX століття.
2. Авангардистські течії у світовій літературі.
3. Оскар Уайльд “Портрет Доріана Грея”
4. Історія життя і смерті молодого красеня Доріана Грея.
5. Андре Бретон «Божевільна любов».
6. Семюель Бекет і «Театр абсурду».

Тема 17. Міфотворчість у літературі XX ст. Література США першої половини XX ст.

План

1. Історія взаємодії міфу і літератури.
2. Характеристика міфологізму XX ст., міф у жанровій системі літератури XX ст.
3. Література США 1 пол. XX ст. Література “втраченого покоління”.
4. Творчість Ф.Скотта, Фіцджеральда. Е.Хемінгуей.
5. Творчість У.Фолкнера і проблема “чорного” півдня.
6. Дж. Джойс – творець міфологічного роману XX ст. Роман „Улісс” Дж. Джойса.
7. Авторський міф Ф.Кафки.

Запитання і завдання для актуалізації теоретичного матеріалу

1. Доведіть, що у творах Ф.Кафки відчувається атмосфера розчарування, відчаю та безнадії? Чому саме? Відповідь обґрунтуйте.
2. Поміркуйте і назвіть основні проблеми, які описує в романі «Прощавай, зброе!» Ернест Хемінгуей?

3. Поміркуйте, чому Е.-М Ремарк називає героїв твору «На Західному фронті без змін» «втраченим поколінням»?

4. Який роман Дж. Джойса побудований на трагедії міфу про Одиссея-Улісса, що має багату традицію долітературних та літературних обробок?

Практичне завдання

1. Напишіть есе на одну із тем:

«Трагедія «маленької людини» в сучасному світі».

«Мій світ і світ Кафки».

«Що знаєш ти про мій біль і що я знаю про твій» (Ф. Кафка).

«Щасливий я був би тільки тоді, коли б зміг привести світ до чистоти, правди, сталості» (Ф.Кафка).

Теми рефератів та наукових досліджень

1. Тематика міфу у світовій літературі.

2. «Втрачене покоління» у світовій літературі.

3. Життя і творчість Ернеста Хемінгуея.

4. Міфопоетика у творчості У. Фолкнера.

5. Проблема творчого методу в романі Дж.Джойса «Улісс».

6. Проблема людини у творчості Ф. Кафки.

Тема 18. Сучасна зарубіжна література (кінець XX - початок XXI ст.)

Запитання і завдання для актуалізації теоретичного матеріалу

1. Назвіть основні чинники, які вплинули на розробку

Б. Брехтом концепції "епічного театру"?

2. Схарактеризуйте основні принципи "епічного театру"

Б. Брехта.

3. Опишіть історико-літературні джерела, які використав

Б. Брехт для написання драми "Матінка Кураж та її діти"?

4. Опишіть етапи, на які поділив А. Камю свою творчість? Назвіть твори, які увійшли до "циклу бунту" і вкажіть, яку "позитивну програму" вони мали?

5. Які філософські проблеми, на вашу думку, порушував А. Камю у своїх творах?

6. У чому полягає зміст категорій "абсурду" й "бунту" у творчості А. Камю. Поясніть, чому гуманізм письменника характеризується епітетом "трагічний".

7. Чому, на вашу думку, А. Камю зажив слави "совісті Заходу"?

8. Опишіть джерела, які сприяли формуванню світогляду й творчої манери Я. Кавабати?

9. Якою премією був нагороджений Я. Кавабата за повість "Тисяча журавлів" ?

10. У чому проявляється суть поняття "театр абсурду", схарактеризуйте його ознаки та розкажіть про найяскравіших представників.

Практичне завдання

Напишіть творчу роботу на одну із тем (5 стор. зі списком літератури)

1. Нарис про художній світ письменника (М. Пруста, Дж. Джойса, Е. М. Ремарка, А. Камю та ін. — за вибором).

2. «Письменник, створений своєю біографією» (Портрет Ф. Кафки).

3. Відгук про невеликий літературний твір-оповідання чи новелу (Т. Манна, Ф. Кафки).

4. Відкриття людської душі за М. Прустом.

5. Новаторство Дж. Джойса — модерніста.

6. Наш світ очима самотнього генія (за творчістю Ф. Кафки).

7. Сенс бунту Маріо (за новелою Т. Манна "Маріо і чарівник")

8. Концепція сильної особистості в «Мартині Ідене» Джека

Лондона.

9. У чому трагедія Мартіна Ідена як людини й митця?

10. Людина і епоха в п'єсах Б. Брехта.

11. Через які випробування проходять герої антиутопій Дж. Орвелла?

12. "Я писав своїх "Саламандр", тому що думав про людей". К. Чапек..

13. Тема сім'ї у творчості В.Фолкнера.

14. Втілення ідеалів краси в образах повісті Я. Кавабати "Тисяча журавлів".

15. Які моделі людського існування втілюють Пелегрін і Барон? (за драмою М. Фріша "Санта Крус").

16. "Гостина старої дами" — зла п'єса, саме тому її слід трактувати якнайгуманніше... І персонажі повинні викликати не гнів, а сум", — зазначав сам автор, Ф. Дюрренматт. Які ваші міркування з цього приводу?

17. "Абсурдне все, що не має мети... Відірвана від свого кореня людина відчуває себе розгубленою, всі її вчинки стають безглуздими, нікчемними, обтяжливими". Як цю думку доводить Е. Йонеско у п'єсі "Носороги"?

18. Добро і зло у романі В.Голдінга «Володар мух».

19. Біблійні мотиви у літературі ХХ століття.

III. Рекомендована література

1. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / За ред. М. Зубрицької. Вид. 2-е, доповнене. Львів : Літопис, 2002. 832 с.

2. Безруков А. В. Історія зарубіжної літератури: від романтизму до постмодернізму : навч. посіб. для студентів філол. спец. ЗВО. Дніпро : ФОП Касян-Шаїнський, 2021. 187 с.

3. Давиденко Г. Й., Акуленко В. Л. Історія зарубіжної літератури середніх віків та доби Відродження : навч. посіб. Київ : Центр навч. л-ри, 2007. 400 с.

4. Давиденко Г. Й., Величко М. О. Історія зарубіжної літератури XVII–XVIII століття : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2009. 292 с.

5. Мегела І. Історія давньогрецької літератури. Київ : Видавець Вадим Карпенко, 2007. 340 с.

6. Прокаєв Ф. І., Кучинський Б. В., Булаховська Ю. Л., Долганов І. В. Зарубіжна література ранніх епох. Античність. Середні віки. Відродження : навч. посіб. Київ : Вища школа, 1994. 407 с.

7. Шалагінов Б. Б. Зарубіжна література від античності до початку ХІХ ст. : навч. посіб. Київ : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2007. 360 с.

Додаткова література

8. Антична література. Греція. Рим : хрестоматія для ВНЗ / Укл. Т. В. Михед. Київ : Центр навчальної літератури, 2006. 952 с.

9. Вибрані лекції з історії зарубіжної літератури: Античність. Середньовіччя. Відродження / Уклад.: О. В. Глазкова; Черкас. інж.-технол. ін-т. Черкаси : ЧІТІ, 2001. 104 с.

10. Від античності до класицизму : хрестоматія із зарубіж. л-ри / Упоряд. Ю. І. Ковбасенко та ін. Київ : Українська асоціація викладачів зарубіжної літератури, 2000. 743 с.

11. Галич О.А., Назарець В. Васильєв Є. Теорія літератури : підруч. Київ : : Либідь, 2005. 488 с.

12. Елліністична поезія. Антологія : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Уклад.: І. П. Мегела; Київ. нац. ун-т ім. Т.Шевченка. Ін-т філол. Київ : Вид. В.Карпенко, 2007. 378 с.

13. Затонский Д.В. Модернизм и постмодернизм. Мысли об извечном коловращении изящных и неизящных искусств. Харьков : Фолио; Москва: Аст, 2000. 256 с.

14. Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник. У 2 т. / За ред. Н. Михальської та Б. Щавурського. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2005–2006. 824 с.

15. Історія світової літератури: методичні рекомендації до курсу / уклад. О. В. Пуніна, С. А. Цікавий, М. В. Жилін, О. Є. Соловей. Вінниця : ДонНУ імені В. Стуса, 2016. 84 с.

16. Кирилюк З. В. Література середньовіччя : посіб. для вчителя. Харків : Вид-во «Ранок»; «Веста», 2003. 176 с.
17. Кун М. А. Легенди і міфи Давньої Греції. Київ : Академвидав, 2007. 448 с.
18. Література західноєвропейського Середньовіччя : навч. посіб. / За заг. ред. Н. О. Висоцької. Вінниця : Нова книга, 2005. 464 с.
19. Літературознавчий словник-довідник / за ред. Р. Т. Гром'яка, Ю. І. Коваліва, В. І. Теремка. Київ : ВЦ «Академія», 2007. 86 с.
20. Матюшкіна Т. П. Зарубіжна література: від античних часів до сьогодення. Словник-довідник школяра. Харків : ТОВ «Нова тема», 2009. 336 с.
21. Методичні рекомендації з вивчення дисципліни «Історія зарубіжної літератури» : для студ. спец. 035 «Філологія», ступінь бакалавр / уклад. Г. М. Удовіченко. Кривий Ріг : ДонНУЕТ, 2017. 57 с.
22. Мойсеїв І. К. Зарубіжна література в людинотворчому вимірі : кн. для вчителя. Київ : Генеза, 2003. 254 с.
23. Ніколенко О. М. Бароко, класицизм, просвітництво. Література XVII – XVIII століть : посіб для вчителя. Харків : «Ранок», 2003. 224с.
24. Ніколенко О.М. Зарубіжна література XIX століття : підруч. для студ. закладів вищої освіти. К. : Грамота, 2018. 226 с.
25. Новітня література Великої Британії та США : навч.-метод. посіб. / Упоряд. О.В. Кеба, Р.М. Семелюк. 2-ге вид., виправл. і доп. Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2019. 200 с.
26. Павличко С. Д. Зарубіжна література : дослідження та критичні статті / ред. Д. Наливайко. Київ : «Основи», 2001. 559 с.
27. Пащенко В. І., Пащенко Н. І. Антична література : підруч для студ. Київ : Либідь, 2001. 718с.
28. Рубанова Г. Л. Історія світової літератури. Західноєвропейське середньовіччя (III-XIV ст.). Львів : ПАІС, 2004. 144 с.

29. Шаповалова М., Рубанова Г., Моторний В. Історія зарубіжної літератури середніх віків та Відродження. Львів, 1992.

30. Шкаруба Л. М., Шошура С. М. Історія зарубіжної літератури (від античності до Відродження) : навч.-метод. посіб. Миколаїв : ТОВ «Фірма «Іліон», 2009. 268 с.

Інтернет-ресурси:

31. Антична література. Греція. URL : http://www.ae-lib.org.ua/_lit_ant_greese.htm

32. Антична література. Рим. URL : http://www.ae-lib.org.ua/_lit_ant_rome.htm

33. Іліада. Одиссея – Гомер. URL : http://chtyvo.org.ua/authors/Homer/Iliada_Odissea/

34. Література доби Середньовіччя. URL : http://www.ae-lib.org.ua/_lit_medieval.htm

35. Літературознавство в епоху Середньовіччя. URL : http://pidruchniki.ws/13761025/literatura/literaturoznavstvo_epohu_seredn_ovichchya

36. Література XVIII століття. URL : http://www.ae-lib.org.ua/_lit_XVIII.htm

37. Французька література XVIII ст. URL : http://pidruchniki.com/11570718/kulturologiya/frantsuzka_literatura_xviii_volter_didro